

Sygn. akt *IC 274/21*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2022 roku

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Wioletta Łopatowska-Bąkiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Malinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2022 roku w G.-D.

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą we W.

o ustalenie i zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda M. D. na rzecz pozwanego (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 1.834,00 zł (tysiąc osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia

Wioletta Łopatowska-Bąkiewicz

(...) UZASADNIENIE

Powódka M. D. wniosła pozew przeciwko (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W., w którym domagała się ustalenia treści stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu gotówkowego zawartego z pozwanym, poprzez ustalenie, że przedmiotowy kredyt jest kredytem darmowym w rozumieniu art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12.05.2011 roku o kredycie konsumenckim w związku ze złożeniem przez kredytobiorcę oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 7.546,57 zł wraz z odsetkami i o zwrot kosztów procesu.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 kwietnia 2018 r. powódka M. D. zawarła z pozwanym pisemną umowę kredytu gotówkowego nr (...). Na jej podstawie powódce został udzielony kredyt w kwocie 28.676,81 zł. Z kwoty udzielonego kredytu kwota 22.000 zł miała zostać przeznaczona na cele konsumpcyjne, kwota 5.781,25 zł na sfinansowanie składki z tytułu ubezpieczenia na życie i 316,80 zł na sfinansowanie składki z tytułu ubezpieczenia assistance, kwota 570,66 zł na sfinansowanie prowizji oraz 8,10 zł sfinansowanie opłat na wybrany przez kredytobiorcę sposób przekazania środków pieniężnych. Zgodnie z umową, kredyt oprocentowany był stałą stopą procentową 9,99%, łączna kwota odsetek miała wynosić 9.563,55 zł. Kredyt miał zostać spłacony przez powódkę w 72 ratach miesięcznych po 535,52 zł pierwsze 71 rat, a ostatnia w kwocie 535,24 zł. Strony ustaliły, że powódka będzie również ponosić koszty opłat dodatkowych w postaci opłaty za pakiet usług bankowych Standard PLUS w wysokości 4,40 zł miesięcznie.

(Dowód: umowa kredytu k. 9-11 akt, zeznania powódki nagranie z 10.02.2022 r. 00:34:05-00:41:15).

Powódka zaciągając kredyt doszła do wniosku, że zawarcie umowy z ubezpieczeniem będzie dla niej korzystniejsze i szybsze. Dostała też informację, że od umowy ubezpieczenia można w każdej chwili odstąpić.

(dowód: zeznania powódki j. w.).

Na całkowitą kwotę kredytu złożyły się środki udostępnione powódce tj. 28.098,05 zł stanowiące wyplacaną konsumentce kwotę 22.000 zł na cele konsumpcyjne oraz pozostała kwota tj. (5.781,25 zł i 316,80 zł) przeznaczone przez powódkę na sfinansowanie składek z tytułu ubezpieczeń. Zawarcie przez powódkę umowy ubezpieczenia miało charakter fakultatywny i było dobrowolne. Powódka mogła w każdej chwili zrezygnować z tego ubezpieczenia w momencie podpisywania umowy lub w jej trakcie składając stosowne oświadczenie. W ofercie banku była możliwość zawarcia kredytu z ubezpieczeniem i klient miał prawo wyboru rodzaju ubezpieczenia lub można było zawrzeć umowę bez ubezpieczeń. Pracownik udzielający kredytu przekazał powódce teczkę z dokumentami i dodatkowymi przejrzystymi informacjami. Pożyczkodawca mógł również wyrazić zgodę na pakiet usług bankowych powodując, że bank wysyłał do klienta odcinki spłat, raporty Blik i realizując za darmo wszelkie wnioski, które w momencie trwania umowy klient chciał otrzymywać. Za ten pakiet naliczano opłatę w kwocie 4,40 zł do każdej raty. Klient mógł nie skorzystać z tego pakietu i wówczas wszystkie ewentualne usługi i wnioski klienta byłyby płatne. Dodatkowe ubezpieczenia nie były niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach.

(Dowód: zeznania świadka J. K. nagranie 00:04:42-00:12:00) z dnia 05.04.2022 r.).

Na całkowity koszt kredytu, które klient musiał ponieść zawierając przedmiotową umowę składały się: kwota prowizji banku w wysokości 570,66 zł, kwota 8,10 zł opłaty za wybrany przez kredytobiorcę sposób przekazania środków oraz kwota odsetek wynosząca 9.563,55 zł.

Zgodnie z pkt I 8 umowy pakiet usług dodatkowych – Pakiet Standard (...) stanowił odpłatną usługę dodatkową, z której powódka skorzystała. Kredyt został oprocentowany od kwoty wyplaconej powódce na podstawie umowy o kredyt, ale nie była to tylko kwota wyplacona bezpośrednio powódce, ale też kwota wykorzystana zgodnie z jej zleceniem na określone w umowie cele. W punkcie I 7 umowy określono jednoznacznie co kredytobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z umową, o co ponosi według własnego wyboru.

(Dowód: umowa j. w., wykazy spłat do umowy i instrukcja dotycząca oferowania produktów ubezpieczeniowych pozwanego k. 41-56 akt).

W piśmie z dnia 26 sierpnia 2021 roku, powódka M. D. złożyła oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego adresowane do powoda, powołując się na art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. W uzasadnieniu podała, że całkowita kwota kredytu to kwota wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Tymczasem kwota kredytu wskazana w umowie obejmuje zarówno środki jej wyplacone (22.000 zł) jak i koszty ubezpieczenia w łącznej wysokości 6.098,05 zł co stanowi naruszenie art. 30 ust 1 pkt 4 ustawy o kredycie konsumenckim. Dodatkowo zdaniem powódki, została ona obciążona opłatą za pakiet usług bankowych w wysokości 4,40 zł miesięcznie (tj. w łącznej wysokości 316,80 zł), która nie została uwzględniona w całkowitej kwocie do zapłaty. W związku z powyższym powódka złożyła oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego w trybie art. 45 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim tj. art. 30 ust. 1 pkt 4 poprzez błędne określenie całkowitej kwoty kredytu i wliczenie do niej kosztów kredytu w postaci kosztów ubezpieczenia oraz art. 30 ust 2 pkt 7 poprzez błędne wskazanie w umowie całkowitej kwoty do zapłaty, z uwagi na nieuwzględnienie w niej opłaty za pakiet usług bankowych, a w konsekwencji powyższych naruszeń błędnego wycenienia (...).

(Dowód: reklamacja k. 12-13 i oświadczenie k.15 akt).

W odpowiedzi na reklamację i oświadczenie powódki pozwany oświadczył, że nie znajduje podstaw do uwzględnienia oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego, albowiem wymagane ustawowo elementy umowy zostały obliczone i wskazane prawidłowo co do zasady jak i co do wysokości.

(Dowód: pismo pozwanego k. 19-20 akt).

Ustalając powyższy stan faktyczny, sąd oparł się na przedłożonych przez powoda dokumentach, których pozwany nie kwestionował, a treść nie budziła wątpliwości sądu, a także na zeznaniach powódki i świadka J. K., które z nimi korespondowały. Na podstawie tych zeznań sąd ustalił okoliczności zawarcia umowy pożyczki oraz jej treść.

Sąd zważył, co następuje:

W myśl art. 189 K.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

W niniejszej sprawie powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Umowa o kredyt gotówkowy z dnia 20 kwietnia 2018 r. stanowi umowę o kredyt konsumencki, uregulowaną w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim - u.k.k. (Dz.U.2016.1528 j.t.) Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do odpowiedzi na pytania, czy pozwany przy zawarciu umowy pożyczki naruszył postanowienia ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. w brzmieniu obowiązującym w czasie zawarcia umowy, a tym samym, czy powódka w wyniku złożenia oświadczenia powinna zgodnie z zapisem art. 45 ust. 1 w/w ustawy spłacić przedmiotową pożyczkę bez odsetek i innych kosztów należnych pozwanemu w terminie i w sposób ustalony przez sąd w niniejszym postępowaniu, czy też powinna spłacać całość zobowiązania zgodnie z zapisami umownymi. Zgodnie bowiem z art. 45 ust. 1 u.k.k, w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.

Sankcja kredytu darmowego polega zatem w ogólności na uprawnieniu konsumenta do spłaty kredytu bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy. Celem sankcji kredytu darmowego jest pozbawienie kredytodawcy prawa do pobierania odsetek i innych opłat określonych w umowie z tytułu udzielonego kredytu za naruszenie obowiązków informacyjnych. Ustawa wskazuje wyraźnie, że sankcja kredytu darmowego odnosi się oprócz odsetek jedynie do kosztów należnych kredytodawcy. Sankcja ta w daleko idący sposób modyfikuje treść stosunku prawnego łączącego kredytodawcę z konsumentem na niekorzyść tego pierwszego. Co do zasady zatem przepisy sankcjonujące dane postępowanie powinny być możliwie ściśle interpretowane nie pozwalając na pojawienie się obszarów niepewności prawnej.

Podstawę do zastosowania sankcji kredytu darmowego może stanowić m.in. brak informacji o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunkach, na jakich koszty te mogą ulec zmianie, oraz brak informacji o ewentualnych innych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

W niniejszej sprawie powódka podała, że art. 30 ust 1 pkt 4 u.k.k. został naruszony, gdyż kwota kredytu wskazana w umowie obejmuje zarówno środki jej wypłacone jak i koszty ubezpieczenia oraz, że została obciążona opłatą za pakiet usług bankowych, która nie została uwzględniona w całkowitej kwocie do zapłaty. Powódka podała, że w umowie błędnie określono całkowitą kwotę kredytu i wliczono do niej koszty kredytu w postaci kosztów ubezpieczenia oraz zarzuciła, że nie uwzględniono w niej opłaty za pakiet usług bankowych.

W przedmiotowej sprawie zdaniem sądu, wskazana w umowie całkowita kwota kredytu została określona prawidłowo zgodnie z definicją art. 5 pkt 7 u.k.k. na dzień zawierania umowy oraz ze stanowiskiem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przez kwotę udostępnioną konsumentowi należy bowiem rozumieć środki, które konsument otrzymał do dyspozycji wedle własnego uznania, jak również środki, które zostały przekazane bezpośrednio do podmiotu, od

którego konsument nabył towar lub usługę, a której finansowanie było celem zaciągnięcia przez konsumenta kredytu. Pozwany bank prawidłowo zatem uwzględnił w całkowitej kwocie kredytu dodatkową usługę ubezpieczenia, która była usługą fakultatywną i jej zawarcie nie było niezbędne jak wykazało postępowanie dowodowe, do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach. Świadek udzielająca kredytu w imieniu banku jednoznacznie podał, co również wynika z treści zawartej umowy, że ubezpieczenie było fakultatywne. Powódka zaś zeznała, że wydawało się jej, że otrzyma kredyt szybciej gdy taką umowę zawrze, ale jednocześnie podała, że poinformowano ją o możliwości rezygnacji z tego ubezpieczenia w każdym czasie, czego nie uczyniła. Umowa ta miała więc charakter fakultatywny i klient mógł z niej w każdej chwili zrezygnować, o czym powódka została poinformowana.

Na całkowity koszt kredytu zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 6 u.k.k. składają się koszty kredytu, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje i marże, a także koszt usług dodatkowych, w tym ubezpieczeń, gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach. Jak wyżej wykazano w przedmiotowej sprawie na całkowity koszt kredytu złożyła się prowizja, opłata za przekazanie środków i odsetki. Koszty ubezpieczenia i opłat za Pakiet Standard (...) były fakultatywnymi usługami dodatkowymi wynikającymi z korzystania przez pożyczkodawcę z odpłatnych usług dodatkowych. Kwotę całkowitego kosztu kredytu ustalono więc w umowie prawidłowo.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego i prawnego sąd uznał, iż oświadczenie powódki o spłacie kredytu darmowego nie było skuteczne. W literaturze wskazuje się, że „sankcja kredytu darmowego sprowadza się do pozbawienia kredytodawcy przychodów z tytułu określonego kredytu konsumenckiego, czyli utraty zarobku planowanego w ramach danej transakcji. Jeżeli zastosowano taką sankcję, kredytobiorca pozostaje zobowiązany jedynie – z pewnymi wyjątkami – do zwrotu kredytodawcy kapitału wykorzystanego kredytu. Sankcja ta obejmuje zasadniczo wszystkie przychody kredytodawcy związane z kredytem konsumenckim, niezależnie od ich nazwy: odsetki, opłaty, prowizje, składki, koszty itd.” (patrz T. Czech, Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. II, WKP 2018).

W niniejszym stanie faktycznym powódka nie wykazała, że jej oświadczenie jest skuteczne i zasługuje na uwzględnienie. Umowa pożyczki łącząca strony jest bowiem zgodna z przepisami u.k.k., a wymagane w niej ustawowo elementy zostały wskazane i obliczone prawidłowo.

W konsekwencji powyższego na podstawie art. 189 K.p.c w zw. art. 720 K.c. orzeczono jak sentencji o oddaleniu powództwa.

O kosztach orzeczono w myśl art. 98 §1 i §3 K.p.c. Na zasądzone od powódki na rzecz pozwanego koszty w kwocie 1.834 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w oparciu o § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22.10.2015 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) wraz z opłatami za pełnomocnictwa.

sędzia

Wioletta Łopatowska-Bąkiewicz